

A turizmus hatása a természeti környezetre a Mátrai Tájvédelmi Körzet példáján

Kovács Eszter

Természetvédelmi mérnök Bsc, nappali tagozat

Vadgazdálkodási és természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Tormáné Dr. Kovács Eszter, egyetemi tanár, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A turizmus folyamatos fejlődése és térhódítása következtében a természeti desztinációkra egyre nagyobb terhelés nehezedik. Kutatásom fő célkitűzése az volt, hogy választ kapjak arra a kérdésre, milyen hatással van a turizmus a természeti környezetre a Mátrában, azon belül is a Mátrai Tájvédelmi Körzetben.

Szakirodalmi források alapján bemutattam a Mátra természeti környezetét, a turizmus fejlődését a térségben és példákkal alátámasztva ismertettem, milyen pozitív és negatív hatásai lehetnek a turizmusnak a természeti környezetre. Az alkalmazott módszerek fejezetben bemutattam a kutatásom menetét és annak módszertanát, azaz a kérdőíves és interjú felmérést, valamint a dokumentumelemzést.

A szakemberekkel készített interjúk alapján megtudtam, hogy a legnagyobb probléma a turisták viselkedésével, természeti környezethez való hozzáállásukkal van. Nem tartják be a szabályozásokat, a természetvédelmi szervezeteknek pedig meglehetősen kevés eszköz áll a rendelkezésére, ha a turisták fegyelmezéséről van szó. A Mátra Térségi Aktív Turisztikai Stratégia elemzésével bemutattam és értékeltem a vonzerőfejlesztés, az infrastrukturális fejlesztések és a szolgáltatásfejlesztések kapcsán megfogalmazott projektek természeti környezetre gyakorolt potenciális hatását. Legnagyobb számban a nehezen megítélhető projektek voltak, nagyrészt amiatt, mert sok projekt még csak tervzet szinten került megfogalmazásra, vagy nagyon kevés információ található róla. Sajnos a potenciálisan káros hatást eredményező projektek száma kétszer annyi volt, mint a potenciálisan pozitív kimenetelű projekteké. A kérdőíves felmérés alapján kirajzolódik, hogy sokan olyan alapvető normákkal sincsenek tisztában, hogy mi számít eldobható hulladéknak, le szabad-e téni a kijelölt utakról, vagy, hogy az agancsok összeszedése nem megengedett.

Ezek alapján úgy vélem, elsősorban a turisták edukálására lenne szükség, ugyanis sokan nem tudják, hogy milyen szabályok vonatkoznak a természetben való tartózkodásra és sportolásra. Mint az interjúkból kiderül, bizonyos területeken már látható a változás, ugyanis a sziklamászók hozzáállása a természetvédelmi korlátozásokhoz az elmúlt években javuló tendenciát mutat, így véleményem szerint van rá esély, hogy a megfelelő intézkedésekkel formálható az ide látogató turisták természethez való viszonyulása.